

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin kuuluvat myös ulkomaan kansalaiset ulkomailla tapahtuvan Suomen valtion palveluksen osalta. Ulkomailla tapahtuva palvelus ei muussa työeläkelainsäädännössä oikeuta eläkkeeseen. Tämä eläkeoikeus ehdotetaan valtion eläkelaista poistettavaksi.

Valtion eläkkeeseen liitettävän lapsikorotuk-

sen johdosta voivat eläkkeen määräytymisperusteet muodostua valtion palveluksesta jo eronneelle eräissä tapauksissa edullisemmaksi kuin suoraan valtion palveluksesta eläkkeelle siirtyville. Esityksen mukaan lapsikorotus poistetaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin Eduskunta on sen hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Eläkeoikeus valtion palveluksesta valtion eläkelain mukaan on nykyisellään jokaisella kansalaisuuteen tai palvelusmaahan katsomatta. Tällaisena se on laajempi kuin työntekijäin eläkelain mukainen eläketurva, joka ei koske ulkomailla ulkomaan kansalaisten suomalaisen työnantajan palveluksessa tekemää työtä. Näiden henkilöiden lakisääteinen eläketurva järjestetään asianomaisen maan säännösten mukaan. Suomen valtion ulkomaanedustustojen palveluksessa on ns. paikalta palkattua henkilökuntaa, joilla on valtion eläkelain mukainen oikeus eläkkeeseen Suomen valtion varoista. Sikäli kuin heille on järjestettävä myös asianomaisen maan säännösten mukainen eläketurva, syntyy heille jopa kaksinkertainen eläkeoikeus. Esimerkiksi työntekijäin eläkelaki koskee myös Suomen kansalaisen Suomessa vieraan valtion

palveluksessa tekemää työtä. Säättämällä, että valtion eläkelaki ei koske ulkomaan kansalaisen palvelusta ulkomailla, vältetään eri eläkejärjestelmien päällekkäisyys ja saatetaan valtion palvelus eläketurvan osalta samanlaiseksi yksityisten työnantajien ulkomailla tapahtuvan palveluksen kanssa.

Lapsikorotus säädettiin työeläkkeisiin 1.7. 1971 lukien osittain kustannussyistä eläkkeen karttumisnopeuden lisäämisen vaihtoehtona. Korotus oli tällöin yhdeltä alle 18 vuotiaalta lapselta 20 prosenttia ja kahdelta tai useammalta lapselta 40 prosenttia. Tämän jälkeen vuonna 1975 on karttumisprosenttia korotettu 30.6.1962 jälkeen tapahtuneista palveluksista 1 prosentista 1 ½ prosenttiin vuodessa ja valtion eläkelain osalta vielä vuonna 1976 1 ½ prosentista 2 prosenttiin. Samanaikaisesti työntekijäin eläkelain mukaista vähimmäiseläketasoa korotettiin 25 prosentista 33 prosenttiin. Lapsikorotus on nykyisin riippuvainen myös eläk-

keensaajan iästä. Sitä maksetaan vain vuonna 1939 tai aikaisemmin syntyneille eläkkeen saajille ja se on liukuvan asteikon mukainen niin, että se on täysimääräinen vain vuonna 1920 tai aikaisemmin syntyneille eläkkeen saajille ja pienenee mitä nuoremasta eläkkeen saajasta on kysymys. Edellä mainitut säännökset lapsikorotuksesta koskevat vähimmäiseläketurvaa ja valtion eläkkeiden osalta siis peruseläketurvan mukaista eläkettä. Valtion eläkelain lisäeläketurvan mukaiseen eläkkeeseen ei liity lapsikorotusta. Eläke karttuu 2,2 prosenttia vuodessa. Täten karttuu vuonna 1920 tai aikaisemmin syntyneen eläkkeensaajan, jolla on kaksi alle 18 vuotiasta lasta, peruseläketurvan mukainen eläke 2,8 prosenttia vuodessa, kun lisäeläketurvan mukainen eläke karttuu vain 2,2 prosenttia vuodessa ja työntekijäin eläkelain mukainen karttuminen on 2,1 prosenttia vuodessa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitetyt muutokset merkitsevät vähäistä säästöä eläkemenoihin.

3. Voimaantulo

Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin eläkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut lain voimaantulon jälkeen. Kun lakiehdotuksen mukaan valtion eläkelaki ei koskisi enää ulkomaan kansalaisen palvelusta ulkomailla, tulisi tätä säännöstä kuitenkin soveltaa näihin palvelusuhteisiin lain voimaantulosta lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 10 a § sellaisena kuin se on 10 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (851/71) ja osittain muutettuna 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (568/75) sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 12 §:n 4 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti muutettuna mainitulla 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla ja 12 §:n 4 momentti muutettuna 28 päivänä maaliskuuta 1980 annetulla lailla (234/80), seuraavasti:

2 §

Tämä laki ei koske
 palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;
 ulkomaan kansalaisten palvelusta ulkomailla;
 palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella;
 palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain mukaista eläkettä varten; eikä
 palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta tai hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

12 §

Eläkkeen enimmäismäärä lasketaan siten, että tämän lain mukaiseen eläkkeeseen lisätään

kutakin 16 vuotta nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 30 b §:ssä säädetty lapsikorotus kansaneläkelain 27 §:ssä tarkoitetun toisen kuntaryhmän mukaisena,

työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittu peruseläke, ottaen huomioon vähennys, joka eläkkeestä on tehtävä edunsaajalle tulevien muiden eläkkeiden ja suoritusten vuoksi, tämän lain mukainen eläke kuitenkin, jos se on myönnetty 10 §:n 2 ja 3 momenttia soveltaen, sellaisenaan ja

työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentissa mainittu eläke, elinkorko tai korvaus saman

pykälän 6 momentissa säädetyin poikkeuksin ja jos nämä yhteenlaskettuina tai, jollei tällaisia suorituksia ole, tämän lain mukainen eläke ylittää yhteensovitusrajan, ylittävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 ja sitä sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassa ollessa. Lain 2 §:n 1 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeeseen palvelukseen.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Mauno Forsman*

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 10 a §
 sellaisena kuin se on 10 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (851/71) ja osittain
 muutettuna 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (568/75) sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 12 §:n 4 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti muutettuna mainitulla 18 päivänä heinäkuuta
 1975 annetulla lailla ja 12 §:n 4 momentti muutettuna 28 päivänä maaliskuuta 1980 an-
 netulla lailla (234/80), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tämä laki ei koske
 palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täy-
 tettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa
 tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka
 muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuselä-
 kettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoi-
 minnan perusteella;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimies-
 eläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, josta edunsaajan työansio palve-
 luksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti
 kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä
 yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuu-
 kaudessa.

12 §

Eläkkeen enimmäismäärä lasketaan siten,
 että tämän lain mukaiseen eläkkeeseen lisätään

kutakin 10 a §:ssä tarkoitettua 16 vuotta
 nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 30 b
 §:ssä säädetty lapsikorotus kansaneläkelain 27
 §:ssä tarkoitetun toisen kuntaryhmän mukaise-
 na,

työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa
 mainittu peruseläke, ottaen huomioon vähen-
 nys, joka eläkkeestä on tehtävä edunsaajalle
 tulevien muiden eläkkeiden ja suoritusten
 vuoksi, tämän lain mukainen eläke kuitenkin,
 jos se on myönnetty 10 §:n 2 tai 3 momen-

Ehdotus

2 §

Tämä laki ei koske
 palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täy-
 tettyä 65 vuotta;

ulkomaan kansalaisen palvelusta ulkomailla;
 palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa
 tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka
 muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuselä-
 kettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoi-
 minnan perusteella;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimies-
 eläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio pal-
 veluksesta tai hänen ollessaan samanaikaisesti
 kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä
 yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuu-
 kaudessa.

12 §

Eläkkeen enimmäismäärä lasketaan siten
 että tämän lain mukaiseen eläkkeeseen lisä-
 tään

kutakin 16 vuotta nuorempaa lasta kohden
 kansaneläkelain 30 b §:ssä maksettava lapsiko-
 rotus kansaneläkelain 27 §:ssä tarkoitetun toi-
 sen kuntaryhmän mukaisena,

työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa
 mainittu peruseläke, ottaen huomioon vähen-
 nys, joka eläkkeestä on tehtävä edunsaajalle
 tulevien muiden eläkkeiden ja suoritusten
 vuoksi, tämän lain mukainen eläke kuitenkin,
 jos se on myönnetty 10 §:n 2 ja 3 momen-

Voimassa oleva laki

tia soveltaen, sellaisenaan ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentissa mainittu eläke, elinkorko tai korvaus saman pykälän 6 momentissa säädetyin poikkeuksin

ja jos nämä yhteenlaskettuina tai, jollei tällaisia suorituksia ole, tämän lain mukainen eläke ylittää yhteensovitusrajan, ylittävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

Ehdotus

tia soveltaen, sellaisenaan ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentissa mainittu eläke, elinkorko tai korvaus saman pykälän 6 momentissa säädetyin poikkeuksin

ja jos nämä yhteenlaskettuina tai, jollei tällaisia suorituksia ole, tämän lain mukainen eläke ylittää yhteensovitusrajan, ylittävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 ja sitä sovelletaan eläkkeeseen,
jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sat-
tunut lain voimassa ollessa. Lain 2 §:n 1 mo-
menttia sovelletaan lain voimaantulon jälkei-
seen palvelukseen.
